

Utvecklingsspiralen - Hur du skapar goda och bryter onda cirklar i verksamheten

Utvecklingsspiralen är ett verktyg för att förverkliga det man verkligen vill och för att skapa goda cirklar och bryta onda.

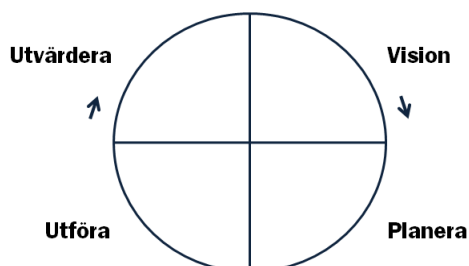
Den kan tjäna som entreprenörscirkel såväl som flödesschema för olika projekt och aktiviteter. Som analysverktyg kan den vara till stor hjälp för att prioritera rätt och sätta fingret på det som fattas och där det finns flaskhalsar.

Utvecklingsspiralen beskriver:

- Hur du eller din organisation förverkligar era visioner
- Processen att påbörja och fullfölja en aktivitet eller ett projekt
- Hur människor generellt förverkligar sina drömmar

Vision - Planering - Utförande - Utvärdering

När man sammanfattar cirkelns innehåll i fyra delar har den stora likheter med vad som redan är allmänt känt inom management, nämligen cykeln Vision – Planera – Utföra – Utvärdera.

Det är först när man djupare zoomar in på de olika delarna som man kan se detaljer som i dagens

uppskrivade tempo inte alltid uppmärksammas. Utvecklingsspiralen består därför av 12 segment.

Hela cirkeln är viktig

Du kan skapa en god cirkel genom att vara uppmärksam på varje fas eller segment.

Risken är att vi spenderar mycket tid i vissa faser eller segment därför att vi är bra på de kunskaper som krävs där. Vi hoppar över andra därför att vi har svårare för de motsvarande egenskaperna - vi kan även förneka att de kan vara viktiga överhuvudtaget.

Cirkeln kan ses som en kedja där varje element kan utforma en stark eller svag länk. Den svagaste länken blir flaskhalsen i systemet. Därför har du mycket att vinna på att börja "bemanna" ditt svagaste segment.

Du kan göra det själv genom att öka dina färdigheter. Det kan också fungera att få hjälp och låta andra sköta den biten åt dig. Viktigt är att du tar ansvar för segmentet och är "ägare" av processen.

Övning 1 - Själbedömning

Gör en självbedömning av vilka faser du är bra på och vilka du är mindre bra på.

För att göra din självbedömning synlig kan du använda bifogat formulär på sista sidan och göra något av följande:

1. Skriv ner en siffra 1-5 eller 1-10 i respektive segment. (5 resp. 10 = mycket duktig, 1 = mycket dåligt).
2. Rita en stor, en mittemellan, eller en liten cirkel i varje segment. (Stor = duktig, Mittemellan = ok, sådär. Liten = dålig).

Reflektera över resultaten.

- Vad är dina styrkor?
- Vad behöver utvecklas eller bemannas bättre?

Med hjälp av verktyget blir det lättare att ta rätt steg och att ta ett steg i taget. När vi vet att vi är på rätt spår kan vi fortsätta med större förtroende och forma våra projekt och vår verksamhet till något som vi verkligen önskar och som känns meningsfullt. Detta smittar även av sig till andra involverade.

Lite mer om fasernas flöde

Faserna följer på varandra i ett naturligt flöde. Det finns överlappningar mellan de olika faserna. Övergångarna är spontana. När aktiviteten i fasen uppnår en viss mättnad, glider den nästan omärkbart över i nästa. Det är klart att man går lite fram och tillbaka här och där mellan faserna. Har

man t.ex. bollat idéer med någon annan i utforskningsfasen, finns det ingen bild av hur det kommer att se ut. Håller man på med planering, kan det visa sig vara nödvändigt att göra lite mer efterforskningar innan man går vidare till beslutsfattandet. Man kan behöva utvärdera emellanåt innan man fullbordar. Och så vidare.

En viktig ond cirkel att bryta

I våra komplexa, ofta stressade liv, finns risken att vi rör oss mest i nedersta delen av cirkeln, inte minst när du är småföretagare. Stress utan återhämtning skapar en ond cirkel som förstör både vår hälsa och livsbalans och vår förmåga att se helheten. Detta i sin tur förminskar vår problemlösningsförmåga.

Tillfällig stress är inte farligt och kan vara del av hälsosamma utmaningar. Ständig stress utan återhämtning innebär däremot en stor hälsofara.

Vikten av återhämtning och balans

Återhämtning ger förnyad energi både till kreativitet och för att göra ett bra jobb.

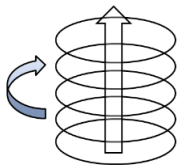
Att ta emot resultat och njuta av det, att ta sig tid att utvärdera och lära, och att släppa och slappna av, är viktigt för både kropp & själ.

Det är också viktigt för att kunna spendera kvalitetstid i den privata sfären, med familjen, vänner och egen tid. Som i sin tur är en viktig del av själva återhämtningen.

Om du inte släpper och slappnar av vid regelbundna tillfällen, är det nästan säkert att privatlivet bara är en annan variant av arbete och organisation som slukas upp av "måsten"...

Att skapa en god cirkel

Att prioritera bättre, lösa nyckelproblem och återanvända en del av tiden du vinner till mer tid för reflektion, utvärdering och avspänning gör att du kan styra upp såväl organisationen som resten av ditt liv mer effektivt. För att lösningarna du tänker implementera ska vara avstämde på din vision behöver du överblick över helhet och sammanhang.

En god cirkel är som en spiral som rör sig uppåt. Det är en naturlig följd av att "göra sitt önskearbete rätt". Du kan skapa en god cirkel genom att vara uppmärksam på varje fas eller segment. "Att önska bättre" innebär delvis att vara mer medveten om våra inre önskningar, delvis att ta varje fas på allvar.

Prioritera de verkliga viktiga önskemål i verksamheten och i livet. Fortsätt ha dem i fokus, eller sätt i gång med dem! Genom att regelbundet njuta, utvärdera och återhämta dig håller du ditt

engagemang, din skaparlust och din livsglädje vid liv.

Som avslut några fler övningar.

Övning 2 - Utvärdering och visionsarbete

Börja med "utvärdering". Fundera över resultaten (både "pengar" och "känslor") av tidigare aktiviteter och projekt. Ställ sedan frågorna:

- Vad blev bra, vad blev mindre bra?
- Var det så vi verkligen hade tänkt oss?
- Vad har vi lärt oss?
- Vad ska vi ta med till nästa "runda"?

Har du en vision och värderingar som verkligen betyder något för dig/er så kommer du/ni att få mycket tydliga svar. Har visionen varit mindre tydligt så kan det bli en tankeställare: Håller jag/vi på med det jag/vi verkligen vill?

Övning 3 - Analys med teamet

Varje medlem kan göra en självbedömning med siffror enligt övning 1.

- Samla allas resultat i en stor utvecklingsspiralbild på ett blädderblock.
- Diskutera bilden som uppstår.

Andra möjligheter med teamet är att gemensamt analysera och utvärdera:

- Ett tidigare projekt.
- Ett löpande projekt.

Övning 4 – Analysera ett löpande projekt:

Lägg fingret på vilken fas projektet befinner sig i. Lägg fingret på vilken av faserna som är en flaskhals eller kommer att bli det. Uppföljningsfrågor: Vad är nästa steg? Hur kan ni åtgärda flaskhalsen?

Bakgrund

Utvecklingsspiralen kallas också för Kreativitetscirkel och Skapandets spiral. Den utvecklades av Marinus Knoope i Nederländerna på 90-talet. På svenska finns en beskrivning i boken "Skapandets Spiral", Frans Kocken, 2010.

© Frans Kocken, 2015.

Organisationskonsult, leg psykolog
Utbildare av småföretagare

Artikeln är framställd som del av en serie om ledarskap för småföretagare - en aktivitet inom landsbygdsprogrammet som är delfinansierad med EU-medel via Länsstyrelsen i Skåne. Den finns på www.lansstyrelsen.se/skane/kompetensutveckling Välj "Kunskapsbank" och sedan "Företagande".

Serien finns även på nal.smilingmountain.se bland andra resurser.

Utvecklingsspiralen/Kreativitetscirkeln

- Processen att manifestera sina önskemål
- Att starta upp och fullfölja en aktivitet eller projekt

